

fiom:

Voor de tweede keer adoptereren

Informatie en tips voor ouders

Inhoudsopgave

06	Inleiding
07	Afwegingen vooraf
08	Keuzes tijdens de procedure
10	Vorbereiding
12	Reis en verblijf
15	Terug in Nederland
19	Meer informatie

Colofon

Dit is een publicatie van Fiom
www.fiom.nl

Vormgeving: New Boxes
Foto's: Shutterstock en Stocksy
Druk: Tweede druk (2022)

© 2022 Fiom
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd zonder
schriftelijke toestemming van Fiom

Voor de tweede keer adopteren

Als je overweegt om een tweede keer te adopteren, kom je voor een aantal vragen en keuzes te staan. Kunnen we het aan? Is de band die we met elkaar hebben opgebouwd stevig genoeg voor zo'n grote verandering? Hoe kunnen we ons kind het beste voorbereiden op de komst van een broertje of zusje?

Deze brochure biedt informatie, handvatten en tips over de afwegingen vooraf, de procedure, de voorbereiding, het verblijf in het buitenland en de nieuwe gezinsdynamiek. Voor de leesbaarheid is het adoptiekind steeds aangeduid met 'hij' in plaats van 'hij/zij' en in plaats van kind(eren) gaan we uit van een kind.

Irene, adoptie moeder van Daniel (3): "Sinds twee jaar is Daniel bij ons. Het gaat goed met hem, hij is een erg vrolijk mannetje! Mijn man en ik denken al enige tijd na over het starten van een tweede procedure, omdat we graag nog een kind zouden willen om ons gezin compleet te maken. We weten bijna zeker dat ook Daniel een broertje of zusje erbij heel leuk zal vinden."

Afwegingen vooraf

Veel adoptieouders overwegen een tijd na de adoptie van hun eerste kind om hun gezin uit te breiden. Leuk, een broertje of zusje erbij. Maar een gezinsuitbreiding brengt ook grote veranderingen met zich mee. Welke overwegingen kunnen een rol spelen bij het besluit om al dan niet voor een tweede adoptie te kiezen?

Motivatie en draagkracht

Als je samen adopteert, is het van belang dat je de wens voor een tweede adoptiekind deelt en je samen verantwoordelijk voelt. Maak een realistische inschatting of je voldoende energie en veerkracht hebt voor een tweede. Ook je eerste kind zal extra aandacht en begeleiding nodig hebben bij het wennen aan de nieuwe gezinssituatie. Bent je alleenstaand? Dan zijn afwegingen over voldoende tijd en energie voor (medische) zorg, flexibele werkzorg verdeling en financiële ruimte en steun uit het netwerk extra belangrijk.

Basisvertrouwen eerste kind

De komst van een broertje of zusje kan het gevoel van basisveiligheid van je kind onder druk zetten. Daarom is het belangrijk om na te gaan of je kind over voldoende basisvertrouwen beschikt. Voelt hij zich veilig genoeg en durft hij er op te rekenen dat hij zijn eigen plek bij je heeft? Als je hier enigszins over twijfelt, kun je een adoptiedeskundige raadplegen.

Gehechtheid

Het is belangrijk dat de gehechtheidsrelatie met je eerste adoptiekind zich voldoende heeft ontwikkeld. Dat is het geval wanneer je kind zich op zijn gemak voelt, troost bij je zoekt en goed genoeg om kan gaan met spanning en emoties. Je kunt je kind dan steunen bij alle veranderingen rondom de komst van een nieuw broertje of zusje, de reis en het verblijf in het buitenland.

Broer-zus worden

Voor je kind is de komst van een broertje of zusje erg spannend. Hij krijgt een nieuwe rol als grote broer of zus, dat kan zijn zelfvertrouwen vergroten. Een speelmaatje erbij kan heel gezellig zijn, maar hij kan zijn broertje of zusje ook als een rivaal gaan zien.

Keuzes tijdens de procedure

Bij een tweede adoptie hoef je de voorlichtingsbijeenkomsten niet nog een keer te volgen. Na je aanvraag voor een beginsteltoestemming krijg je een uitnodiging voor het gezinsonderzoek.

Gezinsonderzoek

De medewerker van de Raad voor Kinderbescherming maakt tijdens het gezinsonderzoek kennis met je kind. Je bespreekt hoe het met je gezin gaat, hoe het hechtingsproces verloopt en hoe je kind zich ontwikkelt. Je motivatie en de draagkracht, mogelijkheden en grenzen van het hele gezin worden in kaart gebracht. Het gesprek gaat ook over je verwachtingen en hoe je denkt je kind voor te bereiden op de eventuele gezinsuitbreiding.

Keuze voor het land en de vergunninghouder

Als je al een duidelijke voorkeur hebt voor een land, ligt de keuze voor een vergunninghouder meestal voor de hand. Het is verstandig om je opnieuw te oriënteren op de keuze voor zowel het land als de vergunninghouder. De voorwaarden van de landen van herkomst kunnen zijn veranderd. Kies je voor een ander land of werelddeel dan dat van je eerste adoptiekind, dan zit er waarschijnlijk een verschil in de reden van afstand en de manier waarop er afstand is gedaan. Ook al adopteer je weer een kind uit hetzelfde

land, toch kunnen de procedure, de overdracht, de voorgeschiedenis en het verloop van het contact totaal anders zijn.

Leeftijd

Voor een goede balans in je gezin wordt er rekening gehouden met het wettelijk toegestane leeftijdsverschil tussen je en het te adopteren kind. Er wordt ook gestreefd naar een natuurlijke leeftijdsopbouw zodat ieder kind zijn eigen plek in het gezin krijgt. Hierbij is het van belang om niet alleen naar de kalenderleeftijd, maar vooral ook naar de ontwikkelingsleeftijd van je eerste kind te kijken.

Special need

De meeste adoptiekinderen die tegenwoordig naar Nederland komen, hebben een 'special need' en dus extra zorg nodig. Het kan om een medische aandoening gaan, een aangeboren risico op een blijvende ontwikkelingsachterstand of een belaste achtergrond zoals verwaarlozing of mishandeling. Je kunt bij een tweede adoptie opnieuw je wensen en grenzen aangeven.

Wist je dat...

Fiom regelmatig themabijeenkomsten organiseert waarin je je uitgebreid kunt laten informeren over een adoptiekind met special need of het adopteren van een kind met hiv/hepatitis. Meer informatie vind je op www.fiom.nl

Anna, adoptie moeder van

Limei (5): "Onze dochter Limei heeft een schisis. Daarom willen wij graag nog een kind adopteren met deze aandoening. Wij zijn er bekend mee en vertrouwen erop dat wij de zorg aan kunnen. Daarnaast is het fijn voor Limei dat zij straks niet meer de enige in het gezin is met een schisis."

Vorbereiding

Bij een tweede adoptie is het belangrijk dat je oudste goed voorbereid wordt op de gezinsuitbreiding. Hoe doe je dat en hoe zal hij reageren?

Wanneer en hoe vertellen?

Het is bijna onmogelijk voor kinderen om zich een voorstelling te maken van hoe het zal zijn om een broertje of zusje te krijgen. Bij jonge kinderen is het verstandig om niet te snel te vertellen over je plannen. Het kan best lang duren voordat het zover is. Het is zinvoller om concrete informatie te geven als je binnen enkele maanden gaat reizen. Voorkom dat je kind van anderen hoort dat hij misschien een broertje of een zusje krijgt. Je wilt je kind uiteraard zo goed mogelijk voorbereiden. Toch kan het zijn dat wanneer je vaak over het nieuwe kind vertelt, hij zich afgewezen voelt. Het beste is om wel te vertellen over de komst van het kind, maar dit niet telkens heel nadrukkelijk te benoemen.

Bevestiging nodig

Over het algemeen reageren kinderen enthousiast op het nieuws van gezinsuitbreiding. Ze vinden het wel spannend en willen graag helpen met de voorbereidingen. Het kan zijn dat je kind wat drukker en zenuwachtiger is dan je gewend bent. Veel adoptiekinderen zijn onzeker of ze wel mogen blijven of nog wel lief gevonden worden als er een nieuw

kind bij komt. Je kind heeft in deze fase je bevestiging en liefde dus extra hard nodig.

Manon, adoptiemoeder van Samuel (4) en Darius (2):

“We hebben Samuel ruim van tevoren voorbereid op de komst van Darius. Toen we het hem vertelden zou Darius in de winter komen, maar het werd april. Dit was lastig, vooral de laatste maanden waren vervelend. Samuel sliep slecht en was erg aanhankelijk. We hebben hem in die periode extra veel bevestiging gegeven.”

Tips om je kind voor te bereiden.

Kijk goed naar wat bij hem past:

- Maak samen een kalender zodra er zicht is op een datum en streep samen de dagen en weken af.
- Heb je een foto van het nieuwe broertje of zusje? Geef deze een mooie plek naast een foto van hemzelf.
- Er zijn voorleesboekjes over de komst van een tweede adoptiekind. Je kan ook zelf verhaaltjes verzinnen.

- Betrek je kind bij de aanschaf van spulletjes voor zijn nieuwe broertje of zusje.
- Geef je kind zelf ook iets nieuws voor als zijn broertje of zusje er eenmaal is. Leg deze spulletjes klaar voordat je afreist, zodat je oudste weet dat die voor hem zijn bij thuiskomst.
- Maak duidelijk verschil tussen wat van het nieuwe kind is en wat van de oudste. Plak bijvoorbeeld naamstickers op opruimbakken.
- Wees alert op het feit dat het voor je oudste kind behalve leuk, ook spannend is. Benoem dit, zodat je kind zich begrepen voelt.

Reis en verblijf

Voordat je op reis gaat, moet er van alles worden geregeld. Ook zal je afwegen wie er meegaan. Welke keuze je hierin ook maakt, het verblijf in het buitenland is voor zowel degene die is afgereisd als voor eventuele thuisblijvers een spannende tijd.

Met het hele gezin of niet?

De meeste adoptieouders kiezen ervoor om hun kind met het hele gezin op te halen. In sommige landen is het verblijf van enkele weken of maanden vereist. Je kan dan overwegen om een vriend(in) of familielid mee te nemen of over te laten komen voor extra steun en aandacht voor je kind en jezelf. Het afwegen, overleggen en regelen van al deze zaken kost de nodige voorbereidingstijd. Soms zijn er redenen om niet met het hele gezin te reizen. Dan haalt één van jullie het kind op of verblijft je kind bij familie terwijl je samen zijn toekomstige broertje of zusje ophaalt. Voorbereiding en steun vanuit je netwerk is hierbij essentieel.

Met het hele gezin in het buitenland

De impact van de reis op je eerste adoptiekind kan groot zijn, vooral als het om zijn eigen geboorteland gaat. De (onbewuste) herkenning van geuren, klanken, plekken en mensen kan zowel een prettig als een onrustig of zelfs angstig gevoel oproepen. Door bij de overdracht te zijn, een bezoek aan het kindertehuis of de emoties van het nieuwe broertje of zusje, kan je

kind zich bewust worden van zijn eigen levensgeschiedenis en overweldigd worden door de (onbewuste) herinneringen.

Beide ouders zonder kind in het buitenland

Als je kind thuisblijft, krijgt je nieuwe adoptiekind de eerste paar weken de volle aandacht. Dat kan prettig zijn. Aan de andere kant kan het voor jezelf maar vooral voor je oudste zwaar zijn elkaar te moeten missen. Je kunt het gemis een beetje verzachten door elke dag even contact met elkaar te hebben via bijvoorbeeld FaceTime.

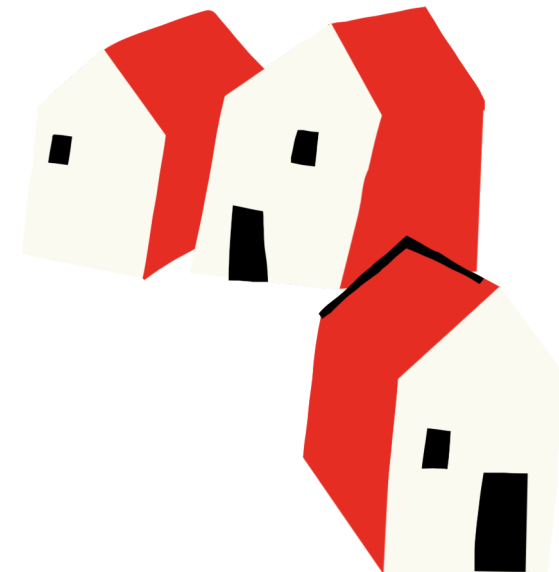
Een van de ouders in het buitenland

Als je je kind alleen ophaalt, heeft dit als voordeel dat je al je aandacht kunt richten op je tweede kind. Op andere momenten kan het juist ook pittig zijn om er alleen voor te staan, bijvoorbeeld als je kind heel onrustig is of slecht slaapt. Even bellen of facetimen met het thuisfront kan steun bieden. Vraag anderen ter plekke om praktische hulp bijvoorbeeld voor het filmen van belangrijke momenten.

Tips tijdens het verblijf

- Benoem zo veel mogelijk hoe de dag eruit komt te zien, zodat uw kind weet wat hij kan verwachten. Je kan dit ondersteunen door een kalender of een boek met plaatjes te maken van het verblijf en de terugreis naar huis.
- Maak goede afspraken over de taakverdeling. Zowel over praktische als emotionele zaken zoals de aandacht voor de kinderen. Hierdoor weet vooral de oudste op wie van beide ouders hij kan rekenen.

Wilma, adoptiemoeder van Lena (4) en Kai (1): “Toen wij in het kindertehuis van Kai kwamen, was Lena ineens heel stil. 's Avonds op de hotelkamer bij het naar bed brengen moest ze enorm huilen omdat ze het zo zielig vond voor al die kindjes die maar in die bedjes lagen. Ik denk dat ze zich voor het eerst realiseerde dat zij in een ander tehuis ook in zo'n bedje heeft gelegen. Ik heb haar heel stevig vastgehouden en gewiegd.”

Terug in Nederland

Voor jou is het thuiskomen, maar voor je jongste betekent het een totale verandering van leefomgeving. Pas je dagritme hierop aan. Het hele gezin moet op zoek naar een nieuwe balans en dat kost tijd en energie.

Wennen en hechten

Wennen en hechten gaat bij een tweede adoptiekind anders dan bij een eerste. Er zijn nu eenmaal meer personen in huis waar rekening mee moeten worden gehouden. Als je voor een langere tijd in het geboorteland van je tweede kind bent geweest, heb je al een begin kunnen maken met het opbouwen van een band. Dit kan de overgang naar Nederland verzachten. Bij een tweede adoptie is het minder gemakkelijk om de wereld klein te houden, zoals je misschien hebt gedaan bij je eerste adoptiekind. Je oudste brengt immers vriendjes mee naar huis en gaat misschien al naar school. Bouw juist daarom voldoende rust in op momenten dat dit wel kan. Misschien kan iemand uit je omgeving helpen met een aantal praktische dingen, zodat je je aandacht op je kind kunt richten.

Veelvoorkomende reacties

Kinderen reageren erg verschillend op de komst van een broertje of zusje. Het ene kind is alleen maar blij, het andere ziet de nieuweling het liefst acuut weer vertrekken. Sommige kinderen zijn bang hun ouders kwijt te raken als er een nieuw kind in het gezin komt.

Je oudste kan dan gedrag laten zien uit de babytijd; hij plast weer in zijn broek of wil veel gedragen worden. Dit zijn normale verschijnselen. Andere kinderen worden druk en dwars, krijgen driftbuien, slaapproblemen of last van verlatingsangst. Je herkent dit gedrag misschien van de tijd toen je kind nog niet lang bij je was. Meestal lossen deze problemen zich binnen een jaar wel op. Hij is dan gewend aan de nieuwe situatie en heeft zijn nieuwe plekje in het gezin gevonden.

Op zoek naar een nieuwe balans

Het valt soms niet mee om je aandacht te verdelen en tegemoet te komen aan de verschillende behoeften van je kinderen. Bij een tweede kind kunnen er ook weer hele andere vragen en twijfels naar boven komen. De afwegingen wat betreft het inschakelen van oppas, wel of niet naar het kinderdagverblijf of school zijn misschien anders dan bij je eerste kind. Bij twijfels kunt je bellen of mailen met Fiom, afdeling Adoptievoorzieningen voor advies.

Benoemen

Vaak helpt het om je kind te laten merken dat hij gezien en begrepen wordt door zijn gevoelens te benoemen. Een voorbeeld: Chen wilt zijn schoenen aan om te gaan voetballen, maar zijn moeder zegt dat hij even moet wachten, ze is even bezig met zijn zusje. Hij schreeuwt hard en gooit zijn voetbal in de gang. Moeder: "Chen, je wilt graag voetballen, je vindt het moeilijk om te wachten, dat snap ik. Weet je wat we doen? Jij mag me zo eerst even helpen met noedels maken, dat kan jij goed. Dan gaan we samen eten en als Mika slaapt doen we buiten een spelletje voetbal."

Ellen, adoptiemoeder van Lisa

(6) en Sam (3): "Toen Lisa net bij ons was, hebben we veel tijd met zijn drieën doorgebracht. Nu Sam drie maanden bij ons is, moeten we beiden weer aan het werk. Opvang buitenshuis is voor Sam nog te vroeg. Gelukkig kan mijn moeder twee dagen per week op hem passen. Ik haal Lisa op die dagen uit school. Ondanks dat ze dol is op haar broertje, geniet ze op die momenten ook van mijn onverdeelde aandacht."

Video-interactiebegeleiding

(VIB) VIB biedt ondersteuning bij de komst van een tweede kind. Je krijgt zicht op het hechtingsproces van je jongste kind. Ook krijgt je tips voor het verdelen van de aandacht, hoe je je kinderen kunt helpen om goed met elkaar om te gaan en om het basisvertrouwen van de oudste te verstevigen.

Meer informatie

De afdeling Adoptievoorzieningen van Fiom geeft informatie, advies en ondersteuning aan adoptieouders, geadopteerden, leerkrachten en andere professionals. Meer informatie over adoptie en de ontwikkeling en opvoeding van adoptiekinderen vind je op onze website.

Persoonlijk advies

Heb je vragen of zorgen over de ontwikkeling of opvoeding van je adoptiekind? Of wil je gewoon eens van gedachten wisselen met een adoptiedeskundigen? Neem dan contact met ons op via 030-233 03 40 (keuze 3). Wij zijn bereikbaar van maandag tot en met donderdag van 9.30 - 12.30 uur. Je kan ook je vraag mailen naar nazorgadoptie@fiom.nl.

Voor meer informatie of collegiale consultatie:

Fiom

De Bouw 93
3991 SZ Houten
Telefoon: 030-233 03 40
info@fiom.nl
www.fiom.nl

omdat je er niet alleen voor staat